
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

REFERAT

Na Naradę Techniczno-Gospodarczą

Nadleśnictwo Różanna

Obręby: Różanna, Stronno

1.01.2026 r. - 31.12.2035 r.

Wykonawca:

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Olsztynie**

Spis treści

1. WSTĘP	5
2. STwierdzenie zgodności wykonywanych prac z przepisami prawa, rozporządzeniami, obowiązującymi zasadami, instrukcjami i ustaleniami KZP	6
2.1. Prace geodezyjne	6
2.2. Prace urządzeniowe	6
2.2.1. Podział powierzchniowy	7
2.2.2. Prace glebowo-siedliskowe i fitosocjologiczne	7
2.2.3. Klasyfikacja użytków rolnych	7
2.2.4. Prace taksacyjne	7
2.2.5. Strefa uszkodzenia z tytułu przemysłowych zanieczyszczeń powietrza	8
3. WYNIKI PRAC INWENTARYZACYJNYCH, OBRAZUJĄCE OBECNY STAN LASU NA TLE PRZYRODNICZYCH WARUNKÓW PRODUKCJI LEŚNEJ.....	9
3.1. Warunki przyrodnicze	9
3.1.1. Regionalizacja przyrodniczo-leśna	9
3.1.2. Warunki klimatyczne.....	10
3.1.3. Siedliskowe typy lasu	11
3.1.4. Charakterystyka najważniejszych gatunków drzew.....	13
3.1.5. Nasiennictwo i selekcja	17
3.1.6. Uszkodzenie natury biotycznej i abiotycznej	17
3.1.7. Występujące plantacje.....	18
3.1.8. Szkółki leśne	18
3.1.9. Inne zagadnienia	19
3.2. Warunki ekonomiczne	19
3.3. Charakterystyka stanu lasu i zasobów drzewnych.....	21
4. OCENA GOSPODARKI LEŚNEJ ZA Ubiegły okres.....	24
5. PROPOZYCJA GOSPODARKI LEŚNEJ NA PRZYSZŁY OKRES GOSPODARCZY	25
5.1. Stan posiadania	25
5.2. Podział według dominujących funkcji lasów.....	27
5.2.1. Rezerваты	27
5.2.2. Lasy ochronne	27
5.2.3. Lasy gospodarcze	28
5.3. Podział na gospodarstwa	28
5.4. Wiek i rębności.....	30

5.5. Projektowany etat użytkowania rębego oraz orientacyjny rozmiar użytkowania przedrębego	31
5.5.1. Obliczone i proponowane etaty użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach	31
5.5.2. Proponowana orientacyjna wielkość użytkowania przedrębego	35
5.5.3. Proponowana wielkość użytkowania na lata 2025-2034.....	37
5.6. Wytyczne w zakresie użytkowania rębego i przedrębego	37
5.6.1. Użytkowanie rębne	37
5.6.2. Użytkowanie przedrębne	38
5.6.3. Drzewostany bez wskazań gospodarczych.....	38
5.7. Wytyczne w zakresie techniki hodowlanej	39
5.8. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego	41
5.9. Wytyczne w zakresie ochrony lasu.....	42
5.10. Ochrona przeciwpożarowa.....	43
5.11. Wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego	44
5.12. Program ochrony przyrody.....	44
5.13. Prognoza oddziaływania PUL na środowisko.	45
5.14. Potrzeby w zakresie budownictwa ogólnego, drogowego i melioracji wodnych.	45
5.15. Problematyka lasów nadzorowanych	45
5.16. Zestawienie operatu urządzenia lasu.....	46

1. WSTĘP

Posiedzenie Narady Techniczno-Gospodarczej ma na celu:

- dokonanie analizy i oceny gospodarki przeszłej na podstawie referatu nadleśniczego i koreferatu wykonawcy planu urządzenia lasu,
- rozpatrzenie wniosków w sprawie ogólnej ochrony lasu na podstawie referatu kierownika ZOL,
- omówienie projektu PUL na podstawie referatu wykonawcy projektu planu urządzenia lasu,
- dokonanie oceny projektu planu urządzenia lasu na podstawie referatu wykonawcy i koreferatu nadleśniczego,
- dokonanie akceptacji lub korekty prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko na podstawie referatu wykonawcy projektu planu urządzenia lasu.

Szósta rewizja planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Różanna została wykonana przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Olsztynie na podstawie Umowy Nr ZI.270.1.1.2024/03 z dnia 07.05.2024 r., zawartej pomiędzy wykonawcą a Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Toruniu.

2. STWIERDZENIE ZGODNOŚCI WYKONYWANYCH PRAC Z PRZEPISAMI PRAWA, ROZPORZĄDZENIAMI, OBOWIĄZUJĄCYMI ZASADAMI, INSTRUKCJAMI I USTALENIAMI KZP

2.1. Prace geodezyjne

Całość dokumentacji kartograficznej opracowana została zgodnie z aktualną Instrukcją Urządzania Lasu z 2011 roku, ustanowioną Zarządzeniem Nr 55 DGLP z dnia 21.11.2011 r.

Przed przystąpieniem do prac terenowych przeprowadzono analizę porównawczą danych wg SILP z Ewidencją Gruntów i Budynków oraz przeanalizowano przebieg granic działek i użytków na podstawie SLMN i ortofotomapy. Wykryte rozbieżności wynikające z porównania ujęte zostały w wykazie rozbieżności.

Nadleśnictwo Różanna posiada grunt we współwłasności o powierzchni 0,0135 ha.

Jest to użytek Bi (inne tereny zabudowane), zlokalizowany w obrębie Różanna, leśnictwo Różanna oddz. 64 o.

Do planu urządzenia lasu przyjęto stan posiadania na 1 stycznia 2026 r.

2.2. Prace urządzeniowe

Prace urządzeniowe wykonała pracownia urządzeniowa BULiGL Oddział w Olsztynie w oparciu o wymienione akty prawne i instrukcje:

- Ustawa o lasach z dnia 28.09.1991 r.
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
- Ustawa z dnia 3.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Rozporządzenie MŚ z 12.11.2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu,
- Instrukcja urządzania lasu z 2011 r.,
- Zasady hodowli lasu,
- Instrukcja ochrony lasu,
- Instrukcja ochrony przeciwpożarowej lasu,
- rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska, zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych oraz wytyczne KZP.

Wszystkie zamieszczone tabele i zestawienia dotyczące planu sporządzono według stanu na 1 stycznia 2026 r.

2.2.1. Podział powierzchniowy

Przebieg granic niektórych oddziałów uległ niewielkim zmianom wynikającym z przejęcia bądź przekazania gruntów oraz optymalizacji podziału powierzchniowego. W trakcie prac terenowych zinwentaryzowano znaki podziału powierzchniowego (słupki oddziałowe) i sporządzono mapę ich lokalizacji.

2.2.2. Prace glebowo-siedliskowe i fitosocjologiczne

W trakcie prac terenowych wykorzystano operat glebowo-siedliskowy wykonany przez Zakład Usług Ekologicznych i Urzędzeniowo-Leśnych w Poznaniu, wg stanu na 1.01.1995 roku oraz Weryfikacji siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Różanna, sporządzonej według stanu na dzień 1.01.2016 roku przez firmę Krameko Sp. z o.o.

2.2.3. Klasyfikacja użytków rolnych

Klasyfikację użytków rolnych przyjęto zgodnie z EGİB pobraną ze starostw powiatowych w Bydgoszczy i Świeciu.

Rozbieżności pomiędzy otrzymaną dokumentacją, a stanem na gruncie zostały zgłoszone Nadleśnictwu. Wykaz rozbieżności zawierający rozbieżności wykryte podczas analizy otrzymanych materiałów geodezyjnych oraz stwierdzone podczas prac terenowych został zaakceptowany przez Nadleśniczego.

Wykaz rozbieżności obejmuje 39 pozycji w 26 działkach ewidencyjnych. Zostanie zamieszczony w elaboracie. Nadleśnictwo przystąpi do usuwania rozbieżności po zatwierdzeniu PUL.

W nadchodzącym dziesięcioleciu Nadleśnictwo nie planuje zalesiania gruntów porolnych.

2.2.4. Prace taksacyjne

Prace terenowe rozpoczęto we wrześniu 2024 r. i zakończono w maju 2025 r. Po zakończeniu prac terenowych uzgodniono opisy taksacyjne oraz wskazania gospodarcze dla każdego wydzielenia i sporządzono protokoły do ww. uzgodnień.

W dniu 2 czerwca 2025 r. nastąpił końcowy odbiór terenowych prac urządzeniowych. Komisja odbioru robót przyjęła test kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

Prace taksacyjne zostały uaktualnione o planowane zabiegi gospodarcze do końca 2025 r. Stan prac przyjęto na 1 stycznia 2026 r. Podczas prac taksacyjnych do aktualizacji granic wydzielen, użytków, elementów liniowych itp., wykorzystano ortofotomapę dostarczoną przez zleceniodawcę oraz numeryczny model terenu i numeryczny model pokrycia terenu.

Ogółem powierzchnia geodezyjna gruntów objętych taksacją i inwentaryzacją wynosi 11314,4905 ha.

Zestawienie powierzchni w Nadleśnictwie

Nadleśnictwo	V rewizja			VI rewizja		
	Pow. ogólna	lasów	nieleśna	Pow. ogólna	lasów	nieleśna
1	2	3	4	5	6	7
Różanna	11282,3883	10987,4876	294,9007	11314,4905	11026,5559	287,9346

2.2.5. Strefa uszkodzenia z tytułu przemysłowych zanieczyszczeń powietrza

Aktualizacji stref uszkodzenia lasu nie przeprowadzono z uwagi na brak odpowiednich zarządzeń DGLP. Dla całego Nadleśnictwa przyjęto zerową strefę uszkodzeń przemysłowych.

3. WYNIKI PRAC INWENTARYZACYJNYCH, OBRAZUJĄCE OBECNY STAN LASU NA TŁE PRZYRODNICZYCH WARUNKÓW PRODUKCJI LEŚNEJ

3.1. Warunki przyrodnicze

3.1.1. Regionalizacja przyrodniczo-leśna

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski z 2010 (Zielony, Kliczkowska, 2012, CLIP, Warszawa), obszar Nadleśnictwa Różanna położony jest:

· Kraina Przyrodniczo-Leśna: Wielkopolsko-Pomorska (III)

Mezoregion Pojezierza Krajeńskiego III.8

Mezoregion Doliny Brdy III.8

Mezoregion Wysoczyzny Świeckiej III.10

W podziale fizyczno-geograficznym Polski według (Kondracki 1998 r., aktualizacja - Solon 2018 r.) obszar Nadleśnictwa Różanna położony jest w następujących jednostkach:

Megaregion:	Pozaalpejska Europa Środkowa	3
Prowincja:	Niż Środkowoeuropejski	31
Podprowincja:	Pojezierza Południowobałtyckie	314-316
Makroregion:	Pojezierze Południowobałtyckie	314.6-7
Mezoregion:	Pojezierze Północnokrajeńskie	314.69
Mezoregion:	Dolina Brdy	314.72
Mezoregion:	Wysoczyzna Świecka	314.73
Mezoregion:	Pojezierze Południowokrajeńskie	314.74

3.1.2. Warunki klimatyczne

Według podziału Polski na regiony klimatyczne, na podstawie średniej, rocznej frekwencji dni z różnymi typami pogody (Woś 2010), większa zachodnia i centralna część nadleśnictwa położona jest w zasięgu regionu XV Środkowowielkopolskiego, pozostała – wschodnia i południowa w regionie IX Chełmińsko-Toruńskim. Z racji na niezbyt wyraźne różnice klimatyczne pomiędzy tymi regionami jako referencyjne, przyjęto dane synoptyczne ze stacji synoptycznej w Toruniu, głównej stacji w województwie kujawsko-pomorskim.

Dane meteorologiczne ze stacji meteorologicznej w Toruniu

Rok	Średnia roczna dobową Temp. [°C]	Średnia roczna suma opadów [mm]	Średnia roczna prędkość wiatru [m/s]	Wilgotność względna powietrza [%]	Liczba dni w roku z pokrywą śnieżną
1	2	3	4	5	6
2014	9,8	452	2,47	77	30
2015	9,9	379	2,5	75	15
2016	9,5	680	2,19	79	26
2017	9,2	751	2,31	73	26
2018	10,2	411	2,42	76	25
2019	10,5	472	2,86	76	17
2020	10,2	634	2,78	78	1
2021	8,8	621	2,61	80	69
2022	9,8	531	2,58	77	16
2023	10,3	598	2,57	76	42
Średnia	9,8	553	2,53	77	26,7

3.1.3. Siedliskowe typy lasu

Poniżej przedstawiono zestawienia wynikające z rozliczenia powierzchni w ramach wydzieli taksacyjnych.

Zestawienie siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie

Typ siedliskowy lasu	Obręb Różanna		Obręb Stronno		Razem Nadleśnictwo	
	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
Bśw	2995,15	59,00	2284,05	40,36	5279,20	49,18
Bw	-	-	9,15	0,16	9,15	0,09
BMśw	1579,71	31,12	1659,80	29,33	3239,51	30,18
BMw	5,96	0,12	3,51	0,06	9,47	0,09
LMśw	361,93	7,13	1125,46	19,89	1487,39	13,86
LMw	28,98	0,57	41,83	0,74	70,81	0,66
LMb	-	-	6,93	0,12	6,93	0,06
Lśw	84,17	1,66	498,27	8,81	582,44	5,43
Lw	-	-	8,86	0,16	8,86	0,08
OI	2,31	0,05	8,42	0,15	10,73	0,10
OIJ	18,16	0,36	8,97	0,16	27,13	0,25
Lł	-	-	3,38	0,06	3,38	0,03
Razem	5076,37	100,00	5658,63	100,00	10735,00	100,00

TSL	Razem V rewizja		Razem VI rewizja		Różnica
	ha	%	ha	%	ha
1	2	3	4	5	6
Bśw	5324,86	49,63	5279,20	49,18	-45,66
Bw	9,42	0,09	9,15	0,09	-0,27
BMśw	3194,07	29,77	3239,51	30,18	45,44
BMw	6,87	0,06	9,47	0,09	2,6
LMśw	1477,81	13,77	1487,39	13,86	9,58
LMw	65,72	0,61	70,81	0,66	5,09
LMb	6,79	0,06	6,93	0,06	0,14
Lśw	576,31	5,37	582,44	5,43	6,13
Lw	8,66	0,08	8,86	0,08	0,2
OI	10,82	0,10	10,73	0,10	-0,09
OIJ	26,88	0,25	27,13	0,25	0,25
Lł	2,56	0,02	3,38	0,03	0,82
Razem	10728,92	100,00	10735,00	100,00	6,08

Dominującymi typami siedliskowymi lasu w Nadleśnictwie są Bśw (49,18%) oraz BMśw (30,18%) i LMśw (13,86%).

Siedliska borowe zajmują 79,53 %, lasowe 20,09 % a zalewowe i olsy 0,38 % powierzchni Nadleśnictwa.

Przyjmując za kryteria różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują:

Zestawienie powierzchni siedlisk wg uwilgotnienia

Uwilgotnienie siedliska	Powierzchnia	Udział
	ha	%
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
suche	0,00	0,00
świeże	10588,54	98,64
wilgotne	98,29	0,91
bagienne i zalewowe	48,17	0,45
Razem	10735,00	100,00

3.1.4. Charakterystyka najważniejszych gatunków drzew

Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany w Nadleśnictwie Różanna jest So, która jako gatunek panujący występuje na 91,85 % powierzchni. Db panuje na 6,43 % powierzchni leśnej zalesionej. Drzewostany iglaste występują na 92,17 % powierzchni leśnej zalesionej, a liściaste na 7,83 %.

Udział powierzchniowy gatunków panujących (wg Tabeli III) w porównaniu z V rewizją urządzania lasu

Gatunek	Razem V rewizja		Razem VI rewizja		Różnica
	ha	%	ha	%	ha
1	2	3	4	5	6
So	9905,15	93,61	9664,85	91,85	-240,3
Md	16,45	0,16	15,97	0,15	-0,48
Św	19,26	0,18	14,91	0,14	-4,35
Dg	2,54	0,02	3,24	0,03	0,7
Bk	18,68	0,18	34,34	0,33	15,66
Db	472,36	4,46	676,21	6,43	203,85
Dbc	1,87	0,02	1,16	0,01	-0,71
Wz	0,37	0,00	0,44	0,00	0,07
Gb	0,83	0,01	1,92	0,02	1,09
Brz	80,97	0,77	53,61	0,51	-27,36
Ol	58,68	0,55	55,80	0,53	-2,88
Ak	0,07	0,00	-	-	-0,07
Os	3,51	0,03	-	-	-3,51
Lp	-	-	0,16	0,00	0,16
Razem	10580,74	100,00	10522,61	100,00	-58,13

Udział miąższościowy gatunków panujących (wg Tabeli III) w porównaniu z V rewizją urządzania lasu

Gatunek	Razem V rewizja		Razem VI rewizja		Różnica
	m ³	%	m ³	%	m ³
1	2	3	4	5	6
So	3019348	94,51	3099066	93,92	79718
Md	3585	0,11	5088	0,15	1503
Św	2260	0,07	3013	0,09	753
Dg	95	0,00	235	0,01	140
Bk	4072	0,13	8059	0,24	3987
Db	133432	4,18	153310	4,65	19878
Dbc	945	0,03	560	0,02	-385
Wz	-	-	25	0,00	25
Gb	260	0,01	535	0,02	275
Brz	13066	0,41	11514	0,35	-1552
Ol	17535	0,55	18245	0,55	710
Ak	-	-	-	-	-
Os	15	0,00	-	-	-15
Lp	-	-	25	0,00	25
Razem	3194613	100,00	3299675	100,00	106172

Rzeczywisty udział powierzchniowy gatunków w porównaniu z V rewizją urządzania lasu (wg Tabeli Va)

Gatunek	Razem V rewizja		Razem VI rewizja		Różnica
	ha	%	ha	%	ha
1	2	3	4	5	6
SO	9294,92	87,85	8812,33	83,75	-482,94
MD	59,61	0,56	82,20	0,78	22,59
ŚW	44,62	0,42	52,89	0,50	8,27
JD	2,93	0,03	11,00	0,10	8,07
DG	4,02	0,04	9,38	0,09	5,36
CIS	4,03	0,04	3,25	0,03	-0,78
BK	82,11	0,78	156,78	1,49	74,67
DB	671,00	6,34	935,32	8,89	264,32
DB.C	2,72	0,03	1,38	0,01	-1,34
KL	0,58	0,01	3,06	0,03	2,48
JW	12,85	0,12	21,68	0,21	8,83
WZ	1,24	0,01	3,89	0,04	2,65
JS	1,19	0,01	0,57	0,01	-0,62
GB	3,40	0,03	8,29	0,08	4,89
BRZ	324,16	3,06	336,83	3,20	12,67
OL	64,66	0,61	65,77	0,62	1,11
OL.S	0,23	0,00	0,23	0,00	0,00
AK	0,03	0,00	1,04	-	-0,03
TP	0,04	0,00	15,87	-	-0,04
OS	2,99	0,03	0,30	0,01	-1,95
LP	3,41	0,03	0,55	0,15	12,5
CZ.P	-	-	8812,33	0,00	0,30
JRZ.B	-	-	82,20	0,01	0,55
Razem	10580,74	100,00	10522,61	100,00	-58,13

Rzeczywisty udział miąższościowy gatunków w porównaniu z V rewizją urządzania lasu (wg Tabeli Vb)

Gatunek	Razem V rewizja		Razem VI rewizja		Różnica
	m ³	%	m ³	%	m ³
1	2	3	4	5	6
SO	2948190	92,81	2985915	91,51	37725
MD	14140	0,45	19345	0,59	5205
ŚW	6030	0,19	13030	0,4	7000
JD	-	-	-	-	-
DG	-	-	980	0,03	980
CIS	1030	0,01	-	-	-1030
BK	6250	0,2	14210	0,44	7960
DB	142060	4,47	158705	4,86	16645
DB.C	1030	0,03	550	0,02	-480
KL	35	0,00	595	0,02	560
JW	3185	0,1	4045	0,12	860
WZ	-	-	5	0	5
JS	140	0,00	20	0	-120
GB	605	0,02	780	0,02	175
BRZ	35185	1,11	42885	1,31	7700
OL	18905	0,6	21185	0,65	2280
OL.S	100	0,00	95	0	-5
AK	-	-	-	-	-
TP	10	0,00	-	-	-
OS	240	0,01	230	0,01	-10
LP	255	0,01	755	0,02	500
CZ.P	-				
JRZ.B	-				
Razem	3176360	100	3263330	100	86970

Porównanie powierzchni leśnej, zapasu na powierzchni leśnej i przeciętnej zasobności drzewostanów wg stanu na 1.01.2016 r. ze stanem na 1.01.2026 r.

Wskaźnik	Obręb Różanna 1.01.2016	Obręb Różanna 1.01.2026	Obręb Stronno 1.01.2016	Obręb Stronno 1.01.2026	N-ctwo Różanna 1.01.2016	N-ctwo Różanna 1.01.2026	Różnica
1	2	3	4	5	6	7	8
Pow. leśna - ha	5064,93	5076,37	5663,99	5658,63	10728,92	10735,00	6,08
Zapas - m ³	1449481	1477013	1748099	1826903	3197580	3303916	106336
Przeciętna zasobność - m ³ /ha	286	291	308	323	298	308	10
Przeciętny wiek - lat	66,3	64	68,6	68	67,5	66	-1,5

3.1.5. Nasiennictwo i selekcja

Obiekty nasiennictwa i selekcji przyjęto zgodnie z Krajowym Rejestrem Leśnego Materiału Podstawowego i sporządzono mapę przeglądową nasiennictwa i selekcji. Powierzchnie GDN oraz upraw pochodnych i zachowawczych uległy niewielkim zmianom ze względu na korektę i aktualizację granic wydzieleni.

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się 2 wyłączone drzewostany nasienne So o łącznej powierzchni 24,99 ha.

Na terenie leśnictwa Różanna występują trzy drzewostany zachowawcze sosny zwyczajnej na powierzchni 6,23 ha.

Gospodarcze drzewostany nasienne zostały utworzone dla So, Db.b, Db.s i Md, łącznie 106 drzewostanów o powierzchni 543,19 ha.

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się także źródła nasion Dg, Gb, Ak, Czir.p, Ol.s, Db.c, Lp, Kl, Jw.

Na gruntach Nadleśnictwa zlokalizowano 19 drzew matecznych sosny zwyczajnej i 6 dąglezji zielonej.

Uprawy zachowawcze sosny zwyczajnej zlokalizowane w leśnictwie Krówka, zajmują powierzchnię 11,66 ha. Dodatkowo Nadleśnictwo podjęło się próby restytucji cisa. Podsadzenia w formie gniazdowej zajmują powierzchnie 6,15 ha.

W Nadleśnictwie założono 2 bloki sosnowych upraw pochodnych oraz 1 dębowy blok upraw pochodnych. Uprawy pochodne zajmują powierzchnię 162,66 ha, w tym: uprawy So 132,04 ha, Db 19,91 ha, Brz 7,47 ha, Dg 3,24 ha.

3.1.6. Uszkodzenie natury biotycznej i abiotycznej

Podczas prac terenowych zinwentaryzowano uszkodzenia drzewostanów na powierzchni 961,91 ha, co stanowi 9,14 % powierzchni leśnej zalesionej Nadleśnictwa. Uszkodzenia spowodowane przez grzyby patogeniczne występują na powierzchni 491,95 ha. Szkody wyrządzone przez zwierzyne zinwentaryzowano na powierzchni 430,04 ha. Na powierzchni 24,01 ha wystąpiły szkody związane z wystąpieniem niekorzystnych warunków atmosferycznych. Uszkodzenia drzewostanów spowodowane zakłóceniem stosunków wodnych zinwentaryzowano na powierzchni 11,89 ha. Drzewostanów uszkodzone

przez szkodniki owadzie zinwentaryzowano na powierzchni 4,02 ha. Warto zaznaczyć, że 81 % wszystkich uszkodzeń to szkody w I stopniu, czyli uszkodzenia nietrwałe, nieistotne.

Zestawienie powierzchni uszkodzeń drzewostanów w Nadleśnictwie

Przyczyna uszkodzenia	Stopień uszkodzenia			łącznie
	1 (10-20%)	2 (21-50%)	3 (pow.50%)	
	Powierzchnia uszkodzeń ha			
1	2	3	4	5
zwierzyna	365,32	56,46	8,26	430,04
owady	0,66	3,36		4,02
zakłócenia stosunków wodnych	11,89			11,89
czynniki klimatyczne	4,43	19,58		24,01
grzyby	394,64	86,95	10,36	491,95
Razem	776,94	166,35	18,62	961,91

3.1.7. Występujące plantacje

W trakcie bieżących prac taksacyjnych w Nadleśnictwie zinwentaryzowano 8 plantacji choinkowych o powierzchni 4,65 ha. Nie zinwentaryzowano plantacji krzewów przemysłowych.

Zestawienie plantacji

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
12-13-1-02-33 -w -00	D STAN - PNSW	0,25
12-13-1-01-62 -k -00	D STAN - PNSW	0,20
12-13-1-02-64 -c -00	PL CH-R	0,52
12-13-1-04-167 -o -00	PLANT CH	0,57
12-13-1-04-169 -a -00	LINIA EN	0,20
12-13-2-05-23 -g -00	LINIA EN	0,36
12-13-2-06-46 -g -00	PLANT CH	0,76
12-13-2-06-47 -d -00	PLANT CH	1,79

3.1.8. Szkółki leśne

Nadleśnictwo Różanna posiada szkółkę leśną o powierzchni ogólnej 10,14 ha. Powierzchnia produkcyjna szkółki wynosi 534 ar.

3.1.9. Inne zagadnienia

Zestawienie powierzchni leśnych niezalesionych w Nadleśnictwie

Rodzaj powierzchni	Obręb Różanna		Obręb Stronno		Nadleśnictwo Różanna	
	Liczba	Powierzchnia	Liczba	Powierzchnia	Liczba	Powierzchnia ha
1	2	3	4	5	6	7
ZRĄB	38	120,06	23	61,97	61	182,03
SZCZ CHR	3	0,57	2	0,36	5	0,93
SUKCESJA	6	4,39	4	2,17	10	6,56
RETENCJA			1	0,65	1	0,65
POL ŁOW	11	12,41	6	5,29	17	17,70
PŁAZ	1	0,87			1	0,87
PLANT CH	1	0,57	2	2,55	3	3,12
HAL	1	0,53			1	0,53
Razem	61	139,40	38	72,99	99	212,39

3.2. Warunki ekonomiczne

Lasy Nadleśnictwa Różanna położone są na obszarze rolniczym. Tereny bezpośrednio sąsiadujące z gruntami Nadleśnictwa to obszary wiejskie, rolne lub leśne. W centralnej części nadleśnictwa położone jest miasto Koronowo. Zdecydowany wpływ na gospodarkę regionu ma bliskie położenie miasta Bydgoszcz. Obszar Nadleśnictwa to tereny o średnim uprzemysłowieniu. Na obszarze Nadleśnictwa nie ma dużych zakładów przemysłowych, które graniczą bezpośrednio z lasami Nadleśnictwa Różanna.

Charakterystyka regionu (całe gminy – GUS 2024)

Powiat Gmina	Powierzchnia [ha]	Ludność	Powierzchnia lasów N-ctwa [ha]	Powierzchnia lasów ogółem [ha]	Lesistość [%]
1	2	3	4	5	6
powiat bydgoski					
Dobrcz	4156	4135	56,71	78,97	1,9
Koronowo obszar miejsko-wiejski	30448	17081	10257,08	11118,12	36,02
Osielsko	783	1462	704,12	704,12	89,93
powiat świecki					
Pruszcz	19	1205	0,83	0,83	4,37

Dojazd do kompleksów leśnych ogólnie jest dobry. Do niewielkiej części z nich, szczególnie do małych wydzieleń znajdujących się wśród pól lub lasów prywatnej własności, możliwość dojazdu celem prowadzenia gospodarki leśnej jest utrudniona. Jakość głównych

dróg wywozowych jest dobra. Część dróg wymaga napraw, szczególnie w okresie wiosennym i jesiennym. Średnia odległość zrywki wynosi około 300 m.

Pozostałe czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych Nadleśnictwa przedstawiają się następująco:

Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych Nadleśnictwa

Czynnik	Stosunek do powierzchni leśnej %
1	2
udział siedlisk lasowych i olsów	20,85
udział siedlisk wilgotnych i bagiennych	1,09
udział lasów ochronnych	52,83
udział drzewostanów I, II kl.w. oraz KO i KDO	32,07
udział lasów nadzorowanych	8,23
udział gatunków liściastych	7,83
udział drzewostanów do przebudowy	0,47
udział drzewostanów porolnych	12,23

Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych

Wielkość kompleksu	Nadleśnictwo Różanna	
	ilość	Pow. zal., niezal. i zw. z gosp. leś.
1	2	3
do 1.00 ha	6	3,16
1.01 - 5.00 ha	10	29,25
5.01 – 20.00 ha	6	78,64
20.01 - 100.00 ha	6	358,83
100.01 - 200.00 ha	2	349,26
200.01 - 500.00 ha	-	-
500.01 - 2000.00 ha	1	1156,59
2000.01 i więcej	2	9050,82
Razem	33	11026,55

Według aktualnych danych Nadleśnictwo zostało zaliczone do II kategorii zagrożenia pożarowego (23 pkt).

Kradzieże drewna zdarzają się incydentalnie i nie stanowią większego problemu Nadleśnictwa. Wszystkie prace związane z hodowlą lasu oraz pozyskaniem wykonują Zakłady Usług Leśnych.

3.3. Charakterystyka stanu lasu i zasobów drzewnych

Strukturę wiekową przedstawiono w oparciu o podsumowanie tabeli nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według głównych funkcji lasu i gatunków panujących.

Udział powierzchniowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku

Nadleśnictwo Różanna					
Klasa wieku	Razem V rewizja		Razem VI rewizja		Różnica
	ha	%	ha	%	%
1	2	3	4	5	6
płazowiny		0,00	0,87	0,01	0,01
halizny i zręby	132,99	1,24	182,57	1,70	0,46
w produkcji ub,	11,44	0,11	20,82	0,19	0,08
pozostałe	3,75	0,03	8,14	0,08	0,05
przestoje		0,00		0,00	0
Ia	577,86	5,39	668,50	6,23	0,84
Ib	581,85	5,42	726,19	6,76	1,34
IIa	509,90	4,75	692,01	6,45	1,7
IIb	591,97	5,52	566,79	5,28	-0,24
IIIa	793,77	7,40	536,47	5,00	-2,4
IIIb	1263,00	11,77	815,71	7,60	-4,17
IVa	1126,97	10,50	1272,29	11,86	1,36
IVb	1272,13	11,86	1134,99	10,57	-1,29
Va	950,74	8,86	1229,00	11,45	2,59
Vb	1382,22	12,89	819,01	7,63	-5,26
VI	797,12	7,43	988,06	9,20	1,77
VII	231,07	2,15	239,91	2,23	0,08
VIII i st,	81,28	0,76	46,53	0,43	-0,33
KO	405,88	3,78	678,40	6,32	2,54
KDO	14,98	0,14	108,75	1,01	0,87
Razem	10728,92	100	10735,00	100,00	

Udział miąższościowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku

Nadleśnictwo Różanna					
Klasa wieku	Razem V rewizja		Razem VI rewizja		Różnica
	m³	%	m³	%	%
1	2	3	4	5	6
płazowiny		0,00	65	0,00	
halizny i zręby	2192	0,07	3618	0,11	0,04
w produkcji ub,	522	0,02	27	0,00	-0,02
pozostałe	253	0,01	531	0,02	0,01
przestoje	18253	0,57	36340	1,10	0,53
Ia	80	0,00	240	0,01	0,01
Ib	4710	0,15	10755	0,33	0,18
IIa	68515	2,14	84125	2,55	0,41
IIb	125120	3,91	130750	3,96	0,05
IIIa	216820	6,78	160815	4,87	-1,91
IIIb	411675	12,87	285890	8,65	-4,22
IVa	383100	11,98	470770	14,24	2,26
IVb	479925	15,01	433550	13,12	-1,89
Va	345545	10,81	512795	15,49	4,68
Vb	547420	17,13	336050	10,17	-6,96
VI	347620	10,87	444995	13,46	2,59
VII	101415	3,17	115860	3,51	0,34
VIII i st,	31795	0,99	21755	0,66	-0,33
KO	108095	3,38	214940	6,51	3,13
KDO	4525	0,14	40045	1,21	1,07
Razem	3197580	100	3303916	100,00	

Podział powierzchni drzewostanów według stopni zgodności składu gatunkowego z typem drzewostanu TD.

Zestawienie powierzchni drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z typem drzewostanu TD

Stopień zgodności drzewostanów z typem drzewostanu TD	Obręb Różanna		Obręb Stronno		Nadleśnictwo	
	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
<i>Uprawy do 10 lat</i>						
zgodne	353,38	98,72	308,66	99,36	662,04	99,03
częściowo zgodne	4,47	1,25	1,99	0,64	6,46	0,97
niezgodne	-	-	-	-	-	-
Razem	357,85	100	310,65	100	668,50	100
<i>Drzewostany starsze</i>						
zgodne	4093,49	89,39	4017,87	22,57	8111,36	82,32
częściowo zgodne	451,39	9,86	1190,41	1,26	1641,80	16,66
niezgodne	34,24	0,75	66,71	76,17	100,95	1,02
Razem	4579,12	100	5274,99	100	9854,11	100
<i>łącznie</i>						
zgodne	4446,87	90,07	4326,53	77,46	8773,4	83,38
częściowo zgodne	455,86	9,23	1192,4	21,35	1648,26	15,66
niezgodne	34,24	0,70	66,71	1,19	100,95	0,96
Razem	4936,97	100	5585,64	100	10522,61	100

4. OCENA GOSPODARKI LEŚNEJ ZA UBIEGŁY OKRES

Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu, analiza gospodarki za ubiegły okres przeprowadzona została przez Nadleśniczego. Koreferat do tej analizy przedstawił wykonawca planu urządzania lasu.

Końcowa ocena gospodarki prowadzonej w okresie ubiegłym, przedstawiona zostanie na piśmie przez Dyrektora RDLP w Toruniu i zamieszczona razem z protokołem z NTG w elaboracie.

5. PROPOZYCJA GOSPODARKI LEŚNEJ NA PRZYSZŁY OKRES GOSPODARCZY

5.1. Stan posiadania

Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków

Grupy i rodzaje użytków gruntowych	Nadleśnictwo Różanna	
	ha	%
1	2	3
1. Lasy - razem	11026,5559	97,46
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	10522,6263	93,00
1) drzewostany	10522,6263	
2) plantacje drzew - razem		
w tym:		
- plantacje nasienne		
- plantacje drzew szybkorosnących		
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	212,3843	1,88
1) w produkcji ubocznej - razem	20,8200	
w tym:		
- plantacje choinek	3,1200	
- plantacje krzewów		
- poletka łowieckie	17,70	
2) do odnowienia - razem	183,4255	
w tym:		
- halizny	0,5274	
- zręby	182,0281	
- pławowiny	0,8700	
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	8,1388	
w tym:		
- przewidziane do naturalnej sukcesji	6,5588	
- objęte szczególnymi formami ochrony	0,9300	
- przewidziane do małej retencji	0,6500	
- wylesienia na gruntach wyłączonych z prod.		
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	291,5453	2,58
w tym:		
1) budynki i budowle	5,7148	
2) urządzenia melioracji wodnych	6,1200	
3) linie podziału przestrzennego lasu	111,4684	
4) drogi leśne	153,5208	
5) tereny pod liniami energetycznymi	3,4713	
6) szkółki leśne	10,1400	
7) miejsca składowania drewna	0,1700	
8) parkingi leśne		
9) urządzenia turystyczne	0,9400	
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	11026,5559	97,46

Grupy i rodzaje użytków gruntowych	Nadleśnictwo Różanna	
	ha	%
1	2	3
3. Użytki rolne - razem	209,0864	1,85
3.1. Grunty orne - razem	74,1102	
<i>w tym:</i>		
1) role	73,5902	
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych	0,52	
3) ugory, odłogi		
4) działki rodzinne na gruntach ornych		
5) budowle wspomagające produkcję rolniczą		
3.2. Sady		
3.3. Łąki trwałe	14,5923	
3.4. Pastwiska trwałe	13,1304	
3.5. Grunty rolne zabudowane		
3.6. Grunty pod stawami rybnymi		
3.7. Grunty pod rowami rolnymi		
3.8. Zadrzewienia i zakrzewienia na użytkach rolnych		
3.9. Nieużytki - razem	107,2535	
<i>w tym:</i>		
1) bagna	107,2535	
2) piaski		
3) utwory fizjograficzne		
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji		
5) wody nie nadające się do produkcji rybnej		
4. Grunty pod wodami - razem		
<i>w tym:</i>		
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi		
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi		
5. Użytki ekologiczne - razem	44,0969	0,39
6. Tereny różne - razem	15,6735	0,14
<i>w tym:</i>		
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zre kult.		
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego		
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	15,6735	
4) różne inne		
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	19,0778	0,16
<i>w tym:</i>		
7.1. Tereny mieszkaniowe		
7.2. Tereny przemysłowe		
7.3. Tereny zabudowane inne	13,9983	
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane		
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	3,6479	
<i>w tym:</i>		

Grupy i rodzaje użytków gruntowych	Nadleśnictwo Różanna	
	ha	%
1	2	3
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	3,6479	
2) tereny zabytkowe		
3) tereny sportowe		
4) ogrody zoologiczne i botaniczne		
5) tereny zieleni nieurządzonej		
7.6. Użytki kopalne		
7.7. Tereny komunikacyjne - razem	1,4316	
w tym:		
1) drogi	1,4316	
2) tereny kolejowe		
3) inne tereny komunikacyjne		
Razem (2-7) Grunty nie zaliczone do lasów	287,9346	2,54
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia		
OGÓŁEM (1-8)	11314,4905	100,00

5.2. Podział według dominujących funkcji lasów

5.2.1. Rezerваты

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Różanna znajduje się jeden rezerwat przyrody:

- rezerwat „Różanna Dęby im. Nadleśniczego Jana Rychlickiego”

5.2.2. Lasy ochronne

KZP podjęła decyzję o sporządzeniu nowego wniosku o ustanowienie lasów ochronnych dla Nadleśnictwa Różanna. Lasy ochronne przyjęto zgodnie z projektem opracowanym przez Wykonawcę projektu PUL i Nadleśnictwo i złożonym w MKiŚ.

Opracowano mapę przeglądową funkcji lasu i obszarów chronionych.

Zestawienie powierzchni lasów wg dominującej funkcji

Dominująca funkcja lasu, kategoria ochronności	Obr. Różanna	Obr. Stronno	Nadleśnictwo Różanna	
	ha	ha	ha	%
1	2	3	4	5
Rezerваты	5,92		5,92	0,05
Lasy ochronne	1339,90	4331,34	5671,24	52,83
w tym:				
OCH WOD	759,28	266,28	1025,56	9,55
OCH CENNE	4,24	154,56	158,8	1,48
OCH MIAST	457,9	3346,67	3804,57	35,44
OCH NAS		4,33	4,33	0,04
OCH GLEB		57,52	57,52	0,54
OCH WOD, OCH CENNE	92,99	4,44	97,43	0,91
OCH WOD, OCH MIAST	25,49	253,17	278,66	2,60
OCH WOD, OCH NAS		20,66	20,66	0,19
OCH CENNE, OCH MIAST		82,05	82,05	0,76
OCH GLEB, OCH WOD		43,72	43,72	0,41
OCH GLEB, OCH CENNE		55,43	55,43	0,52
OCH WOD, OCH CENNE, OCH MIAST		28,77	28,77	0,27
OCH GLEB, OCH WOD, OCH CENNE		13,74	13,74	0,13
Lasy gospodarcze	3730,55	1327,29	5057,84	47,12
Razem	5076,37	5658,63	10735,00	100,00

5.2.3. Lasy gospodarcze

Lasy gospodarcze zajmują powierzchnię 5057,84 ha, co stanowi 47,12 % powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

5.3. Podział na gospodarstwa

Uwzględniając podział na kategorie ochronności i ustalenia KZP przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

Zestawienie powierzchni leśnej w ramach gospodarstw

Gospodarstwo	V rewizja		VI rewizja			
	Nadleśnictwo		Obr. Różanna	Obr. Stronno	Nadleśnictwo	
	ha	%	ha	ha	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
Specjalne (S)	66,32	0,62	108,35	407,81	516,16	4,81
Ochronne (O)	5842,26	54,45	1238,47	3932,68	5171,15	48,17
Lasów gospodarczych (G)	4820,24	44,93	3729,55	1318,14	5047,69	47,02
w tym wg sposobu zagospodarowania:						
Zrębowe (GZ)	3071,23	28,63	2578,21	252,51	2830,72	26,37
Przerębowo-zrębowe (GPZ)	1749,01	16,13	1151,34	1065,63	2216,97	20,65
Ogółem	10728,82	100,00			10735,00	100,00

Powierzchnia lasów zaliczonych do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych w Nadleśnictwie wynosi 5047,69 ha – 47,02 %, w tym w zrębowym sposobie zagospodarowania 26,37 % i przerębowo-zrębowym 20,65 % powierzchni leśnej. Gospodarstwo specjalne zajmuje 4,81 %, a gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych 48,17 % powierzchni leśnej.

W Nadleśnictwie Różanna do przebudowy przeznaczono drzewostany o niskim stopniu zadrzewienia, o składzie gatunkowym niedostosowanym do siedliska, bądź o dużym stopniu uszkodzenia. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela sporządzona na podstawie wzoru nr 3.

Wykaz drzewostanów przewidzianych do przebudowy

Adres leśny	TSL	Gatunek panujący wiek	Okres przebudowy	Rodzaj przebudowy	Wskazanie gosp.	Pow. man. [ha]	Pow. do odn. [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Różanna							
62 -I	LMŚW	9 SO 72	40	STOPN	IVD	1,62	0,49
108 -h	LMŚW	10 ŚW 40	10	INTENS	IB	1,29	1,29
108 -k	LMŚW	10 ŚW 40	10	INTENS	IB	0,74	0,74
116 -a	BŚW	6 BRZ 56	10	INTENS	IB	0,68	0,68
127 -c	LMŚW	4 SO 34	40	STOPN	IVD	4,53	1,36
175 -c	LMŚW	9 SO 77	20	STOPN	IIIB	6,22	1,65
176 -g	LMŚW	10 SO 69	30	STOPN	IVD	5,96	1,79
178A -i	LMŚW	10 SO 33	10	INTENS	IB	1,75	1,75
180A -h	BŚW	10 SO 53	40	STOPN	IVD	5,24	2,10
183 -b	BŚW	10 SO 55	40	STOPN	IVD	5,12	2,05
185 -a	LMŚW	10 SO 54	10	STOPN	IVDU	2,03	0,66
185 -c	LMŚW	10 SO 54	40	STOPN	IVD	11,47	1,80
188 -g	BMŚW	10 SO 54	40	STOPN	IVD	4,59	1,38
Razem						51,24	17,74
Obręb Stronno							
33 -d	LMŚW	6 BRZ 39	30	STOPN	IVD	2,22	0,89
91 -d	BMŚW	10 BRZ 60	10	INTENS	IB	0,57	0,57
115 -b	LMŚW	8 SO 40	10	CZĘŚĆ	TP	3,10	
115 -g	LMŚW	10 SO 40	10	CZĘŚĆ	TP	3,77	
132A -f	LŚW	10 SO 78	10	STOPN	IIB	0,75	0,38
156 -d	BŚW	10 BRZ 55	10	INTENS	IB	0,40	0,40
208 -a	LMŚW	10 SO 69	40	STOPN	IVD	14,10	4,23
217 -h	LMŚW	9 SO 75	40	STOPN	IVD	4,66	1,40
Razem						29,57	7,87
Razem Nadleśnictwo						80,81	25,61

5.4. Wiekі rębności

Przeciętne wieki dojrzałości rębnej dla panujących gatunków drzew w Nadleśnictwie zostały ustalone na KZP. Przeciętne wieki dojrzałości rębnej dla głównych gatunków drzew określają przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania. Służą do obliczenia etatów według dojrzałości w gospodarstwie lasów ochronnych oraz gospodarczych o zrębowym i przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania.

Przyjęte wieki rębności

Gatunek	Wiek rębności
1	2
Db, Js, Wz	140
Bk, Lp, Gb, Kl, Jw	130
So	110
Św, Md, Dg	100
Brz, Ol	80
Oś, Ol odr., Ak	60
Tp, Olsz	40

Dla drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy zostały ustalone indywidualne wieki rębności.

Przeciętny wiek drzewostanów w nadleśnictwie powinien być zbliżony do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów z tolerancją ± 5 lat. Należy przyjąć, że różnica mieszcząca się w przedziale od 6 do 15 lat jest odstępstwem od takiego pożądanego stanu, a przekraczająca 15 lat jest odstępstwem znacznym. W Nadleśnictwie Różanna orientacyjny średni wiek rębności drzewostanów wynosi 112 lat, a przeciętny wiek drzewostanów 66 lat. Jest więc on o 10 lat wyższy od połowy orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów (56 lat), co stanowi odstępstwo od stanu pożądanego. W związku z tym, aby nie dopuszczać do pogłębiania się odstępstwa od stanu pożądanego, zaprojektowano użytkowanie rębne na maksymalnym, dopuszczalnym poziomie.

5.5. Projektowany etat użytkowania rębego oraz orientacyjny rozmiar użytkowania przedrębego

5.5.1. Obliczone i proponowane etaty użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach

Poniżej zamieszczone są zestawienia wyliczonych i zlokalizowanych etatów cięć rębnych dla Nadleśnictwa Różanna, celem zaproponowania NTG rozmiaru użytkowania rębego na przyszły okres gospodarczy. Przyjęty etat traktowany będzie jako maksymalny.

Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego (wg Tabeli nr XIV)

Obręb Różanna

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów	etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzętnienia w KO i KDO			
	m³ brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
specjalne (S)	x	x	x	x	0	61	708	708
lasów ochronnych (O)	3188	4322	4132	4132	138	2153	43881	43881
lasów gospodarczych (GZ)	14348	11343	8735	11343	0	x	x	87748
	35,11	28,37	20,41	28,37	0			222,62
lasów gospodarczych (GPZ)	5678	5389	3800	5389	103	4737	x	68133
Razem gospodarstwo (G)	20026	16732	12535	16732	103	4737	0	155881
Razem obręb	23214	21054	16667	20864	241	6951	44589	200470

Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego (wg Tabeli nr XIV)

Obręb Stronno

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów	etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzętnienia w KO i KDO			
	m³ brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
specjalne (S)	x	x	x	x	20	1302	17287	17287
lasów ochronnych (O)	12433	16689	14353	14353	199	5571	159597	159597
lasów gospodarczych (GZ)	1000	1086	920	1000	0	x	x	6758
	2,17	2,59	1,94	2,17	0			15,33
lasów gospodarczych (GPZ)	4485	4851	3880	4485	0	5271	x	52755
Razem gospodarstwo (G)	5485	5937	4800	5485	0	5271	0	59513
Razem obręb	17918	22626	19153	19838	219	12144	176884	236397
Razem Nadleśnictwo	41132	43680	35820	40702	460	19095	221473	436867

Użytkowanie ręczne niezaliczone na poczet etatu

Użytkowanie ręczne niezaliczone na poczet etatu	Obręb Różanna	Obręb Stronno	Nadleśnictwo
	m ³ brutto		
1	2	3	4
Uprzątnięcie płazowin	65		65
Uprzątnięcie nasienników i przestojów	510	800	1310
Uprzątnięcie drzew z linii projektowanych i zadrzewień	75	64	139
łącznie	650	864	1514

Proponowany etat użytkowania rębnego

Rodzaj czynności	Nadleśnictwo Różanna	
	m ³ brutto	m ³ netto
1	2	3
Użytki ręczne zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	436867	364424
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych	21843	18205
Użytki ręczne niezaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	1514	1257
Razem etat cięć użytków rębnych	460224	383886

Porównanie proponowanego etatu użytkowania rębnego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonaniem w minionym okresie (miąższość netto)

Etat za ubiegły okres gospodarczy 1.01.2016 - 31.12.2025	Wykonanie użytkowania w minionym okresie	Etat proponowany na okres 1.01.2026 - 31.12.2035
m ³ netto		
382882	372532	383886

Po wydaniu Zarządzenia nr 87 oraz 90 przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 lipca 2024 r., wykonawca projektu planu wspólnie z pracownikami Nadleśnictwa Różanna dogłębnie przeanalizował konieczność zastosowania rębni zupełnej IB oraz rębni gniazdowych IIIA oraz IIIAU.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, przyjęto definicję rębni zupełnej zgodnie z zapisami zawartymi w najnowszym wydaniu Zasad Hodowli Lasu z 2024 r.: „Rębnia zupełna (I) polega na jednorazowym usunięciu z określonej powierzchni całego drzewostanu (można pozostawiać pojedyncze drzewa lub grupy drzew pełniące rolę biocenotyczną - rzadkie gatunki, drzewa dziuplaste, czatownie, drzewa wzbogacające krajobraz itp.).

W związku z Zarządzeniem DGLP nr 90 z dnia 23.07.2024 r. sporządzono porównanie potencjalnych wartości powierzchni użytkowania rębego bez uwzględnienia wytycznych Zarządzenia DGLP nr 90/2024 oraz z uwzględnieniem tego zarządzenia. Sporządzono także zestawienie pozycji planu cięć rębnych zaprojektowanych do użytkowania rębnią I oraz rębnią IIIA.

Porównanie potencjalnych wartości powierzchni użytkowania rębego bez uwzględnienia wytycznych Zarządzenia DGLP nr 90/2024 oraz z uwzględnieniem tego zarządzenia

Rębnia wg PUL	Przed Zarządzeniem 90	Po Zarządzeniu 90	Różnica [ha]
	Pow. manipulacyjna wg PUL [ha]	Pow. manipulacyjna po zmianie [ha]	
IB	667,29	487,02	-180,27
IIA	11,36	81,42	70,06
IIAU	6,36	29,70	23,34
IIB	4,38	18,22	13,84
IIBU	3,36	10,59	7,23
IIIA	394,39	222,37	-172,02
IIIAU	247,37	218,14	-29,23
IIIB	350,77	373,97	23,20
IIIBU	158,24	135,83	-22,41
IVD	24,25	169,51	145,26
IVDU	36,58	2,03	-34,55

Zmianę rębni IB na inny sposób zagospodarowania (rębnie złożone) dokonano na powierzchni 180 ha.

Zmianę rębni IIIA i IIIAU na inny sposób zagospodarowania (inne rębnie złożone - w szczególności na rębnią IIIB i IVD) dokonano na powierzchni 201 ha.

Projektując użytkowanie rębne zachowane zostały wszelkie wytyczne zawarte w Zasadach Hodowli Lasu oraz ustalenia i zalecenia z protokołu Komisji Założeń Planu.

Większość projektowanych rębni IB, IIIA i IIIAU to tzw. „rębnie zachowawcze” - na pozycji nie jest usuwany cały drzewostan, lecz pozostanie co najmniej 10% jego powierzchni w postaci biogrup.

Pozycje projektu planu gdzie zaplanowana została rębnia IB i IIIAU z powierzchnią uprzątnięcia 100%:

- w przypadku zagrożenia trwałości lasu lub bezpieczeństwa ludzi;
- o małej powierzchni manipulacyjnej (około 1 ha) lub mających nieregularny, wąski kształt, uniemożliwiający zastosowanie elementów technicznych, przestrzennych i czasowych rębni złożonych;
- pilna potrzeba przebudowy drzewostanów ze względów sanitarnych;
- bloki upraw pochodnych.

Porównanie powierzchni manipulacyjnej rębni zupełnych i rębni złożonych z poprzednim planem urządzenia lasu

Rodzaj rębni	Powierzchnia manipulacyjna					
	Planowane na okres 2016-2025		Planowane na okres 2026-2035		Różnica	
	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
IB	738,96	41,03	487,02	27,85	-251,94	-13,18
IIA			81,42	4,66	81,42	4,66
IIAU	9,58	0,53	29,70	1,70	20,12	1,17
IIB			18,22	1,04	18,22	1,04
IIBU			10,59	0,61	10,59	0,61
IIIA	325,27	18,06	222,37	12,72	-102,9	-5,34
IIIAU	121,55	6,75	218,14	12,47	96,59	5,72
IIIB	395,54	21,96	373,97	21,38	-21,57	-0,58
IIIBU	136,13	7,56	135,83	7,77	-0,3	0,21
IVD	74,20	4,12	169,51	9,69	95,31	5,57
IVDU			2,03	0,12	2,03	0,12
Razem	1801,23	100	1748,80	100	-52,43	0,00
Rębnie zupełne	738,96		487,02			
Rębnie złożone	1062,27		1261,78			

5.5.2. Proponowana orientacyjna wielkość użytkowania przedrębego

W ramach użytkowania przedrębego planowane są trzebieże selekcyjne. Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wydzielenia podczas prac terenowych. Wskazania dotyczące użytkowania przedrębego obejmują drzewostany, w których nie przewiduje się użytkowania rębego. W drzewostanach, głównie starszych klas wieku o równomiernym zwarciu i niskim zadrzewieniu, w których stosunkowo niedawno wykonano trzebieże, nie planowano użytkowania przedrębego na najbliższy okres gospodarczy.

Projektując rozmiar użytkowania przedrębego uwzględniono:

- wyniki użytkowania przedrębego w Nadleśnictwie w okresie 2016-2025, biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,

- spodziewany bieżący przyrost miąższości wg gatunków panujących w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębego,

- zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego.

Proponowany rozmiar pozyskania w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym

Nadleśnictwo	Wykonanie użytkowania przedrębego w okresie 2016-2025 (netto m ³)	Przyrost tablicowy w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym (netto m ³)	Powierzchnia drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych.* (ha)	Proponowany rozmiar pozyskania w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym (netto m ³)
1	2	3	4	5
Obręb Różanna	136040	200040	2870,28	129222
Obręb Stronno	145388	258160	3418,25	153892
Nadl. Różanna	281428	458200	6288,53	283114

* Dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń w 10-leciu.

Wskaźnik intensywności pozyskania w użytkowaniu przedrębnym wynosi **45,02 m³/ha**. BULiGL proponuje przyjąć orientacyjną wielkość użytkowania przedrębego dla Nadleśnictwa Różanna w wysokości **283114 m³ grubizny netto** (353892 m³ brutto) na powierzchni **6288,53**

ha. Stanowi to **61 %** przyrostu bieżącego, spodziewanego w okresie obowiązywania planu w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębny.

Ustalony i przyjęty etat powierzchniowy stanowi wielkość obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu. Planowany do pozyskania rozmiar miąższości traktowany jest jako maksymalny etat użytkowania przedrębnego.

5.5.3. Proponowana wielkość użytkowania na lata 2026-2035.

Proponowana wielkość użytkowania dla Nadleśnictwa Różanna na lata 2026-2035, w porównaniu z etatem na okres 2016-2025

Rodzaj cięcia	V rewizja* [m ³ netto]		VI rewizja plan [m ³ netto]	
	brutto	netto	brutto	netto
1	2	3	4	5
Etat cięć użytków rębnych	458 614	382 882	460 224	383 886
Etat cięć użytków przedrębnych	354 375	283 500	353 892	283 114
Razem	812 989	666 382	814 116	667 000

* - etat projektowany łącznie z Decyzją Nr 121 DGLP na zwiększenie użytkowania przedrębnego o 12 500 m³ netto.

Proponowany łączny etat użytkowania netto dla Nadleśnictwa Różanna na okres gospodarczy 2026-2035 wynosi **667 000 m³ netto**.

Projektowany łączny etat użytkowania **814 116 m³ brutto** stanowi **116,9%** spodziewanego bieżącego przyrostu tabelarycznego miąższości w dziesięcioleciu, który wg Tabeli nr VIIIa wynosi **696 450 m³ brutto** oraz **88,13%** przyrostu użytecznego uzyskanego w ubiegłym okresie (923 786 m³ brutto).

Projektowany etat cięć użytków głównych stanowi **24,6%** zasobów brutto Nadleśnictwa.

5.6. Wytyczne w zakresie użytkowania rębego i przedrębnego

5.6.1. Użytkowanie rębne

Użytkowanie rębne zaprojektowano w ramach gospodarstw. W celu uzyskania pożądanych docelowych typów drzewostanów na poszczególnych typach siedliskowych lasu oraz dla zapewnienia najkorzystniejszych warunków wzrostu i rozwoju zrealizowanych odnowień zastosowano sposoby użytkowania i rodzaje rębni w oparciu o „Zasady hodowli lasu”, ustalenia KZP i zarządzenia DGLP.

Rozmiar cięć użytków rębnych, lokalizację zrębów, sposoby użytkowania uwzględniające lokalne warunki przyrodnicze, rodzaj zastosowanej rębni, czas wykonania cięć uzgodniono z Nadleśnictwem i RDLP w Toruniu. Rozpoczęte w ubiegłym 10-leciu użytkowanie rębniami złożonymi jest kontynuowane. Wykaz projektowanych cięć rębnych sporządzony będzie bez podziału na lata gospodarcze.

5.6.2. Użytkowanie przedrębne

W ramach użytkowania przedrębnego zaprojektowano zabiegi TW i TP. W wykazach użytków przedrębnych w poszczególnych pozycjach podana będzie tylko powierzchnia zabiegu, natomiast rozmiar miąższościowy podany zostanie w podsumowaniu wykazu.

5.6.3. Drzewostany bez wskazań gospodarczych

W niektórych wydzieleniach lub na części wydzieleni nie zaprojektowano zabiegów na najbliższy okres gospodarczy. Ich łączna powierzchnia wynosi 1257,01 ha, w tym 170 drzewostanów rębnych i starszych o powierzchni 624,22 ha. Dodatkowo część drzewostanów rębnych i starszych użytkowana będzie tylko w obrębie zaprojektowanej działki zrębowej. Powierzchnia fragmentów wydzieleni znajdujących się poza działkami zrębowymi, na których nie zaplanowano wskazań gospodarczych wynosi 607,05 ha. Drzewostany bez projektowanych zabiegów gospodarczych to przede wszystkim:

- większość drzewostanów zaliczonych do gospodarstwa specjalnego,
- drzewostany gospodarcze, w których zabiegi pielęgnacyjne wykonane zostały w ostatnich latach minionego okresu gospodarczego,
- drzewostany niedostępne,
- drzewostany rębne i starsze, w których ze względu na ograniczenia wynikające z przyjętego etatu oraz zasad zachowania ładu czasowego i przestrzennego nie zaprojektowano użytkowania rębego.

5.7. Wytyczne w zakresie techniki hodowlanej

Komisja Założeń Planu przyjęła typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu:

<i>Typy drzewostanu (TD) i orientacyjne składy gatunkowe upraw</i>					
Typ siedliskowy lasu	Zbiorowisko roślinne	Siedlisko przyr.	Kierunek [O – ochr.] [G – gosp.]	Typ d-stanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw - %
Bśw			G	So	So - 70, Brz, Db i inne - 30
Bw			G	Brz-Św-So	So - 60, Św - 20, Brz i inne - 20
BMśw	F-Q	9190	O i G	So-Db	Db - 50, So - 30, Bk, Brz i inne - 20
			G	So	So - 70, Db i inne - 30
			G	Db-So	So - 60, Db - 30, Bk i inne - 10
			G	Bk-So	So - 60, Bk - 20, Db i inne - 10
BMw			G	Db-So	So - 70, Db - 20, Św i inne - 10
			G	Św-So	So - 50, Św - 30, Db i inne - 20
BMb	Vu-B	*91D0-1	O i G	So-Brzom	Brzom - 70, So, Św, Brz, Ol i inne - 30
LMśw	Lp-F	9110	O i G	Bk	Bk - 80, Dbb i inne - 20
	T-C	9170	O i G	Lp-Gb-Db	Db - 50, Gb - 20, Lp - 20, Jw i inne - 10
	Ca-Q	9190	O i G	So-Bk-Db	Db - 60, Bk - 20, So, Brz, Db i inne - 10
	Pa-Q	*91I0	O i G	Db	Db - 80, Lp, So, Brz i inne - 20
			G	Db-So	So - 50/60, Db - 20/30, Bk i inne - 10/20
			G	So-Db	Db - 50, So - 30, Bk, Brz i inne - 20
			G	Bk-So	So - 60, Bk - 30, Db i inne - 10
			G	So-Bk	Bk - 50, So - 40, Db i inne - 10
			G	Lp-Bk-Db	Db - 40, Bk - 20, Lp - 20, So i inne - 20
LMw			G	Ol-Brz-Db	Db - 40, Brz - 30, Ol - 20, Św i inne - 10
			G	So-Db	Db - 50, So - 30, Św i inne - 20
LMb	Vu-B	*91D0-1	O i G	So-Brzom	Brzom - 70, So, Św, Brz, Ol i inne - 30
			G	Ol-Brz	Brzoml - 70, Ol i inne - 30
Lśw	G-F	9130-1	O i G	Bk	Bk - 80, Jw, Db, Gb i inne - 20
	T-C	9170	O i G	Gb-Lp-Db	Db - 40, Lp - 30, Gb - 20, Jw, Bk i inne - 10
	Pa-Q	91I0	O i G	Db	Db - 80, Lp, So, Brz i inne - 20
			G	Lp-Bk-Db	Db - 50, Bk - 30, Lp i inne - 20
			G	Db	Db - 80, Lp i inne - 20
			G	Jw-Lp-Db	Db - 50, Lp - 30, Jw - 20, Kl i inne - 10
			G	Lp-Db	Db - 60, Lp - 20, Gb i inne - 10
Lw	T-C	9170	O i G	Lp-Gb-Db	Db - 40, Gb - 20, Lp - 20, Jw i inne - 10
	F-U	91F0	O i G	Db-Wz-Js**	Js - 30, Wz - 30, Db - 20, Ol, Jw i inne - 20
			G	Js-Db**	Db - 70, Js - 20, Wz i inne - 20
Ol	F-A	*91E0	O i G	Ol	Ol - 80, Js, Św, Brz i inne - 20
			G	Ol	Ol - 80, Brz i inne - 20
OIJ	F-A	*91E0	O i G	Js-Ol**	Ol - 40, Js - 30, Jw., Db, Wz, Brz i inne - 30
	F-U	91F0	O i G	Js-Wz-Db**	Db - 30, Wz - 20, Js - 20, Jw, Brz i inne - 20
			O i G	Wz-Ol-Js**	Js - 30 Ol - 20, Wz - 20, Jw, Db, Brz i inne - 20
			G	Js-Ol**	Ol - 60, Js - 20, Wz i inne - 20
			G	Ol-Wz-Js**	Js - 40 Wz - 20, Ol - 20, Brz i inne - 20
Lł			O i G	Wz-Js-Db**	Db - 60, Js - 20, Wz i inne - 20

* siedlisko przyrodnicze priorytetowe

** w typach drzewostanów z gatunkiem Js – do czasu ustąpienia zespołu chorób jesionów dopuszcza się zastępowanie go innymi gatunkami, w zależności od siedliska – Ol, Wz, Db, Jw.

Zestawienie powierzchni przewidzianej do zabiegów hodowlanych

Wskazanie	Obr. Różanna	Obr. Stronno	VI rewizja plan	V rewizja wykonanie
	Powierzchnia			
1	2	3	4	5
Odnowienia halizn, płazowin, zrębów	121,46	61,97	183,43	664,29
Odnowienie zrębów projektowanych	198,88	190,74	389,62	
Odnowienia przy rębniach złożonych	227,32	269,98	497,30	289,66
Zalesienia gruntów nieleśnych	0,00	0,00	0,00	0,00
Podsadzenia produkcyjne	102,95	87,59	190,54	277,49
Dolesienia luk i przerzedzeń	1,19	0,00	1,19	21,04
Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach istniejących	0,86	1,00	1,86	112,72
Poprawki i uzupełnienia na gruntach projekt. do odnowienia i zalesienia w wys. 10% ich powierzchni.	65,06	61,03	126,09	
Wprowadzanie podszytów	0,00	0,00	0,00	0,00
Pielęgnowanie gleby w uprawach istniejących	409,27	360,72	769,99	1271,61
Pielęgnowanie gleby w uprawach projektowanych	423,32	438,64	861,96	
Pielęgnowanie upraw istniejących (CW)	599,11	556,74	1115,85	447,04
Pielęgnowanie upraw projektowanych (CW)	264,58	274,15	538,73	
Pielęgnowanie młodników (CP)	788,98	1036,14	1825,12	883,15
Pielęgnowanie młodników (CP-P)	0,00	0,00	0,00	391
Specjalne zabiegi agrotechniczne	695,05	689,68	1384,73	1420,36
Melioracje wodne	0,00	0,00	0,00	0,00

Do planu urządzenia lasu przyjęto powierzchnie:

- odnowień zrębów projektowanych i odnowień przy rębniach złożonych jako 80 % powierzchni wynikającej z sumy powierzchni wskazań gospodarczych wg Tabeli XVIII,
- pielęgnowania gleby [PIEL] w uprawach projektowanych jako sumę: 80 % powierzchni odnowień projektowanych zrębów i odnowień po rębniach złożonych,
- wielkość pielęgnowania upraw projektowanych [CW] jako sumę: 50 % powierzchni odnowień projektowanych zrębów i odnowień po rębniach złożonych.

5.8. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego

Gospodarka łowiecka na terenie Nadleśnictwa Różanna prowadzona jest w 7 obwodach łowieckich (2 obwody leśne, 5 obwodów polnych). Sześć obwodów dzierzawionych jest przez koła łowieckie. Obwód łowiecki nr 72 jest obwodem wyłączonym, nad którym zarząd sprawuje Ośrodek Hodowli Zwierzyny Nadleśnictwa Różanna. Nadleśnictwo znajduje się w Rejonie Hodowlanym nr 4 „Zalewu Koronowskiego”, którego koordynatorem jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Różanna. Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany obowiązuje na lata 2023-2033.

Do zadań Nadleśnictwa w ramach gospodarki łowieckiej będzie należała współpraca z kołami łowieckimi w zakresie:

- dokonywania wspólnej inwentaryzacji zwierzyny łownej,
- zatwierdzania rocznych planów łowieckich,
- ograniczanie szkód od zwierzyny poprzez nadzorowanie prawidłowego zagospodarowania poletek łowieckich oraz utrzymanie infrastruktury łowieckiej,
- zwalczania skutków rozprzestrzeniania się ASF (Afrykańskiego Pomoru Świń),
- nadzorowanie wykonywania Roczných Planów Łowieckich tak, aby osiągnąć stany docelowe zwierzyny wg WŁPH.

Zostanie wykonana mapa przeglądowa gospodarki łowieckiej.

Nadleśnictwo posiada plantacje choinkowe na łącznej powierzchni 4,65 ha (w tym 2 zlokalizowane pod liniami energetycznymi i 2 jako PNSW pod drzewostanem). Pozyskanie choinek w minionym okresie realizowane było na poziomie kilkuset sztuk rocznie.

Zestawienie plantacji choinek

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
12-13-1-02-33 -w -00	D STAN - PNSW	0,25
12-13-1-01-62 -k -00	D STAN - PNSW	0,2
12-13-1-02-64 -c -00	PL CH-R	0,52
12-13-1-04-167 -o -00	PLANT CH	0,57
12-13-1-04-169 -a -00	LINIA EN	0,2
12-13-2-05-23 -g -00	LINIA EN	0,36
12-13-2-06-46 -g -00	PLANT CH	0,76
12-13-2-06-47 -d -00	PLANT CH	1,79

5.9. Wytyczne w zakresie ochrony lasu

Podczas bieżących prac terenowych zinwentaryzowano 388 drzewostanów porolnych o łącznej powierzchni 1285,97 ha. Szkody od zwierzyny w uprawach i młodnikach zostały zinwentaryzowane na ogólnej powierzchni 430,04 ha. Na powierzchni 365,32 ha wystąpiły uszkodzenia w pierwszym stopniu, uszkodzenia w drugim stopniu na 56,46 ha, uszkodzenia w trzecim stopniu na powierzchni 8,26 ha. Powierzchnia drzewostanów uszkodzonych przez zwierzynę jest przede wszystkim wynikiem dużej liczebności populacji jeleniowatych oraz wzrost liczebności bobra. Działaniami w zakresie ochrony nowo zakładanych upraw w ostatnim dziesięcioleciu było zabezpieczanie chemiczne oraz mechaniczne (grodzenie, repelenty).

Należy kontynuować działania ograniczające szkody powodowane przez jeleniowate, szczególnie grodzenia upraw i gniazd na obszarach ostoi zwierzyny.

Drzewostany uszkodzone przez grzyby patogeniczne zinwentaryzowano na powierzchni 491,95 ha, w tym 394,64 ha w pierwszym stopniu uszkodzenia, 86,95 ha w drugim stopniu uszkodzenia oraz 10,36 ha w trzecim stopniu uszkodzenia. W drzewostanach uszkodzonych przez patogeny grzybowe należy pielęgnować pojawiające się samorzutnie odnowienia naturalne. Należy prowadzić działania ograniczające rozprzestrzenianie się patogenów grzybowych.

Czynniki klimatyczne były przyczyną uszkodzeń opisaną w drzewostanach na powierzchni 4,43 ha w pierwszym stopniu i 19,58 ha w drugim stopniu uszkodzeń (łącznie 24,01 ha). Odporność drzewostanów należy podnosić poprzez odpowiednio prowadzone zabiegi hodowlane.

Zakłócenia stosunków wodnych zaobserwowano na powierzchni 11,89 ha. Drzewostany wykazywały oznaki uszkodzenia i osłabienia na skutek podtapiania, lub obniżenia poziomu wód gruntowych. Do wystąpienia tych szkód przyczyniają się w znacznym stopniu bobry, które oprócz powodowania podtopień zgryzają drzewa.

Uszkodzenia spowodowane przez szkodliwe owady zinwentaryzowano na powierzchni 4,02 ha. Na powierzchni 0,66 ha wystąpiły uszkodzenia w pierwszym stopniu, uszkodzenia w drugim stopniu na 3,36 ha, uszkodzeń w trzecim stopniu nie zinwentaryzowano. Główne szkodniki to brudnica mniszka, strzygonia choinówka i boreczniki sosnowe. Z danych przedstawionych przez Nadleśnictwo oraz Zespół Ochrony Lasu w Toruniu wynika, że na terenie nadleśnictwa występują stałe ogniska gradacyjne szkodników owadzych przez co

drzewostany Nadleśnictwa są bezpośrednio narażone na wystąpienie szkód ze strony foliofagów sosny. Należy nadal dążyć do poprawy stanu sanitarnego lasu, monitorować rozwój liczebny szkodników, prowadzić ich poszukiwania, a w przypadkach koniecznych przystąpić do ich zwalczania.

Wszystkie szczegóły dotyczące ochrony lasu zostaną zamieszczone na mapie przeglądowej ochrony lasu.

5.10. Ochrona przeciwpożarowa

Zgodnie z „Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu” z 2020 r. oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dn. 22 marca 2006 r. przy wyliczaniu kategorii zagrożenia pożarowego lasów uwzględniono:

- udział procentowy powierzchni drzewostanów rosnących na siedlisku Bs, Bśw, Bw, BMśw, BMw i Lł,
- średnią liczbę pożarów lasu w okresie ostatnich 10 latach przypadających na 10 km² powierzchni leśnej,
- średnią wilgotność względną powietrza (pomiar z wysokości 0,5 m) i procentowy udział dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godzinie 9⁰⁰,
- średnią liczbę mieszkańców przypadającą na 0,01 km² powierzchni leśnej.

Nadleśnictwo Różanna zaliczone zostało do II kategorii zagrożenia pożarowego (23 pkt.).

Zagadnienia dotyczące ochrony przeciwpożarowej zostaną szerzej omówione w elaboracie. Integralną częścią planu ochrony przeciwpożarowej jest mapa przeglądowa ochrony przeciwpożarowej dla Nadleśnictwa, na którą zostaną naniesione między innymi następujące szczegóły:

- bazy sprzętu przeciwpożarowego,
- kancelarie z telefonami i radiotelefonami,
- punkty czerpania wody,
- dostrzegalnie przeciwpożarowe,
- dojazdy pożarowe,
- siedziby straży pożarnych.

5.11. Wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego

Lasy Nadleśnictwa Różanna są bardzo atrakcyjne pod względem turystycznym. Świadczyć o tym może fakt występowania licznych ośrodków wypoczynkowych, gospodarstw agroturystycznych oraz osad i domków letniskowych usytuowanych nad brzegami zalewu Koronowskiego i w sąsiedztwie kompleksów leśnych. Pobyt turystów i wczasowiczów ma raczej charakter sezonowy, aczkolwiek coraz większy odsetek korzysta ze swoich posiadłości przez cały rok. W związku z tym rośnie liczba wypoczywających, co wiąże się z rosnącą presją na las. Na terenach administrowanych przez Nadleśnictwo znajduje się dziewięć ośrodków wypoczynkowych, 18 miejsc postoju pojazdów oraz 6 miejsc biwakowania.

Nasilenie ruchu rekreacyjnego nie jest równomierne we wszystkich drzewostanach. Nadleśnictwo współpracuje z organami samorządowymi by ukierunkować ruch turystyczny na wyznaczone szlaki: piesze, rowerowe, wodne. Wskazane jest podjęcie działań prewencyjnych, takich jak edukacja ludności dotycząca bezpiecznego korzystania z obszarów leśnych oraz skuteczne monitorowanie i kontrola ruchu turystycznego w tych obszarach.

Wszystkie elementy z tego zakresu tematycznego (miejsca wypoczynku, szlaki turystyczne, ścieżki dydaktyczne i rowerowe, miejsca postoju itp.) zostały zinwentaryzowane i naniesione na mapę sytuacyjno-przeglądową obszarów chronionych i funkcji lasu.

5.12. Program ochrony przyrody

Program ochrony przyrody na okres 1.01.2026-31.12.2035 r., ze względu na objętość, sporządzony został jako oddzielny tom, do którego załączona będzie mapa sytuacyjno-przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych. „Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Różanna” został sporządzony w celu:

- zinwentaryzowania i zobrazowania bogactwa przyrodniczego lasów Nadleśnictwa,
- przedstawienia istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego,
- ułatwienia prowadzenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych i w zgodzie z potrzebami społecznymi,
- ulepszania i rozwijania metod ochrony przyrody,
- umożliwiania w przyszłości analiz zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym na omawianym terenie.

Program ochrony przyrody wykonano na podstawie „Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie” z 1996 r. i dokonano aktualizacji zgodnie z § 110-112 Instrukcji Urządzania Lasu.

Program ochrony przyrody stanowi odrębne, opracowane opracowanie - tom II.

5.13. Prognoza oddziaływania PUL na środowisko.

W Prognozie przeprowadzono analizę wpływu PUL na elementy środowiska pogrupowane w następujące obszary:

- siedliska przyrodnicze
- rośliny objęte ochroną
- zwierzęta objęte ochroną
- zwierzęta (ptaki) objęte ochroną strefową.

W każdym z rozpatrywanych obszarów nie stwierdzono negatywnego oddziaływania PUL na środowisko.

Realizacja zaprojektowanych czynności gospodarczych nie wpłynie negatywnie na występujące ekosystemy, nie zaburzy też spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych.

5.14. Potrzeby w zakresie budownictwa ogólnego, drogowego i melioracji wodnych.

Prace z zakresu budownictwa ogólnego i budownictwa drogowego oraz melioracji wodnych realizowane będą na bieżąco zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP w Toruniu, w szczególności zgodnie z przygotowanym projektem docelowej sieci drogowej Nadleśnictwa.

5.15. Problematyka lasów nadzorowanych

Nadleśnictwo w swoich granicach administracyjnych sprawuje nadzór nad lasami niepaństwowymi o powierzchni 731,78 ha na mocy porozumień zawartych ze Starostwami Powiatowymi w Bydgoszczy i Świeciu. Dodatkowo Nadleśnictwo Różanna nadzoruje lasy niepaństwowe położone poza swym zasięgiem terytorialnym. W powiecie świeckim jest to powierzchnia 169,76 ha lasów zlokalizowanych na terenie Gminy Pruszcz. W powiecie

bydgoskim 151,52 ha nadzorowanych lasów niepaństwowych Gminy Koronowo położonych poza zasięgiem terytorialnym Nadleśnictwa. Łączna powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa objętych nadzorem Nadleśnictwa Różanna wynosi 1053,06 ha.

Lasy niepaństwowe nadzorowane przez Nadleśnictwo Różanna objęte są Uproszczonymi Planami Urządzenia Lasu.

5.16. Zestawienie operatu urządzenia lasu

Projekt planu urządzenia lasu sporządzony został zgodnie z Instrukcją urządzania lasu z 2011 r.

Zestawienie składników planu urządzenia lasu:

1. Ogólny opis lasów Nadleśnictwa (elaborat)
2. Program ochrony przyrody
3. Opis taksacyjny
4. Wykaz projektowanych cięć użytkowania rębного, przedrębного
i projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu
5. Operaty dla leśniczych
6. Materiały kartograficzne

Referat opracował:
Kierownik
Pracowni Urzędzeniowej

mgr inż. Bartosz Kostka

Sprawdził:
Z-ca Dyrektora
BULiGL Oddział w Olsztynie

mgr inż. Andrzej Biezuński